

haava lakkumine selle paranemist pikendada. Kõnekäänd, et kassil on üheksa elu, leiab kinnitust ainult siis, kui kassi toidetakse ja hoitakse hästi. Kass võib haigestuda ning ta ei parane iseenesest. Teda on vaja ravida. Tegelikult on kassi, eriti kassipoja tervis väga habras. Kassipoeg ja täiskasvanud kass võivad surra sooleparasiitide tõttu, sellepärast tuleb parasiite regulaarselt tõrjuda. Kirbud kannavad edasi ussimune ning ussirohule lisaks on vajalik ka kirbutõrje. Puugihammustuse tagajärjel võib kass nakatuda borrelioosi ehk Lyme'i tõppe, arvukate puugihammustuste tõttu võib kassil tekkida isegi aneemia. Õues käiva kassi puhul tuleks kindlasti kasutada loomakliinikus müüdavaid puugi- ja kirbutõrje vahendeid. Regulaarselt tuleb ussirohtu anda ka toakassile, sest ta võib saada paelussi näiteks siis, kui ta on toas kärbse ära söönud. Ka pererahvas võib riiete ja jalanõudega tuppa tuua ussimune või kassile eluohtlike haiguste tekitajaid. Sellepärast on vaja vaksineerida regulaarselt marutaudivastase vaktsiini ja kompleksvaktsiiniga nii õues käivat kui ka toalooma.

Haige kass keeldub sageli söögist ja veest. Juba 24-tunnine veeta ja toiduta olek võib saada kassipojale saatuslikuks – tekib vedelikupuudus ning kahjustuvad siseelundid. Kui kiisu keeldub söögist ja veest, tuleb kohe pöörduda loomatohtri poole. Mitte mingil juhul ei tohi täiskasvanud kass olla söömata üle 48 tunni. Nälgimise tagajärjel võib kassil tekkida maksa lipidoos, mis lõpeb looma surmaga. Kindlasti tuleb küsida loomaarstilt nõu ülekaalulise kassi dieedi ja õige toitmise kohta.

Kassid on loomult uudishimulikud ning satuvad tihti õnnetustesse. Neile on ohtlikud kuumad pinnad, lahtised ahjuüksed, pliidid, triikraud, tuulutuasendis plastaknad. Aknavahesse kinni jäänud kass ei pääse sealt omal jõul välja ja asi võib lõppeda traumaga (liigesetrauma, põie-rebend) või isegi surmaga. Samuti on kassile ohtlik avatud kaanega WC-pott, uudistama läinud kass võib potti kukkuda ja uppuda. Kassipoja puhul peab olema ettevaatlik niitude, nõõride ja rippuvate mänguasjadega, mänguhimuline kassipoeg võib ennast neisse mässida. Tagajärg on vigastused või isegi surm. Kass kukub instinktiivselt jalgadele. Kõrgelt alla kukkudes võib ta ellu jääda, kuid murda ka luid ja surma saada. Avariisse sattunud, aknast alla kukkunud või kaklustes viga saanud kassi sisemised vigastused võivad olla tõsisemad, kui esimesel hetkel paistab. Sellepärast tuleb õnnetusse sattunud looma kindlasti näidata loomaarstile. Kass ei tohi jätta kuuma autosse, sest kass ei reguleeri oma kehatemperatuuri higistamisega ning ülekuumenemise tõttu võib ta saada kuumarabanduse.

Kui kass oskaks alati ise koju tulla, ei oleks meil nii palju hulkuvaid loomi ja foorumites kuulutusi kadunud kasside kohta. Korrumajade rajoonis õue sattunud kass ei pruugi ise leida koduteed ega õige trepikoja ust. Jooksuajal kaaslast otsiv emakass või pulmitav isakass võib tundmatu ümbruskonnas hukkuda.

Tihedast talvekarvast hoolimata on kassil õues külm. Organismi temperatuuri reguleerimiseks ning sooja saamiseks vajab loom vett. Ainult toidust ei piisa ning lumest vajalikku kogust vett saada on raske. Õuekassi käpad on soojas, kui tal on võimalus olla vahtplastitükikesel või sellest materjalist kastis. Riie külmaga sooja ei anna.

Arvamus, et emasel kassil peavad kindlasti olema vähemalt ühed pojad, on kuulujutt. Poegimise kasuks ei ole ühtki meditsiinilist näidustust. Emane kass ei tunne emarõõmu. Kui ta poegadest eraldada, unustab ta nad viie päeva jooksul ega tunne neid hiljem ära. Samuti ei ole isastel kassidel isatunnet. Steriliseerimise või kastreerimisega kaob kassi instinktiivne seksuaalne käitumine. Tal ei ole enam vajadust kaaslaste otsinguks õue pääseda ega kodust kaugele minna. Kiisu energiavajadus väheneb ning omanik peab leidma kassile sobiva kalorsusega toidu. Lemmiku tervise huvides on hea, kui steriliseeritud ja kastreeritud kassid söövad spetsiaalselt neile mõeldud loomapoe- või kliinikutoite. Õigesti valitud toit võimaldab lemmiku kehakaalu kontrolli all hoida ning põie- ja neeruhaigusi ennetada. Paljud kassid muutuvad pärast steriliseerimist või kastreerimist rahulikumaks ja leebemaks. Mängu ja jahipidamise lusti operatsioon ei vähenda ning hiirepüüdjatena on nad endiselt tegusad. Steriliseerimine ja kastreerimine vähendavad loomade õues hulkumist, õnnetusse sattumist, kaotsiminekut ja haigestumist, sealhulgas kassi immuunpuudulikkuse viirusesse (FIV). Sootuks muutmise operatsioon aitab vältida ruumide märgistamist uriiniga ja ööpäevaringseid kassikontserte. Kui aga kiisu on tiinestunud, tuleb tema suhtes olla tähelepanelik. Kui tekib kahtlus, kas kõik on ikka korras, pöörduge loomaarsti poole.

MTÜ Kassiabi 2008

MTÜ Kassiabi a/a 221030561288 Hansapank
www.kassiabi.ee info@kassiabi.ee

Projekti „Hoia oma lemmikloom“ trükitised on valminud Harjumaa kohaliku omavalitsuse programmi vahenditest saadud riikliku toetuse abil. Täname.

Müüdid kassidest, mis ei vasta tõele

Hoia oma lemmikloom

Käesolev voldik on üks viiest infovoldikust, mille eesmärk on rääkida kassidest, jagada infot nende hooldamise, toitmise ja hoidmise kohta, kummutada kassipidamisega seotud eelarvamusi ning anda muud teavet lemmikloomapidamisest.

MTÜ Kassiabi aitab kodu kaotanud loomadele uue päriksodu otsida. Et oma tegevuses puutume kokku vähese teadlikkusega lemmikloomapidamisest, siis soovime tõsta lemmikloomapidamise kultuuri ja nii viisi vähendada hulkuvate loomade arvu. Kass on elusolend, kes tunneb rõõmu, kurbust, valu, nälga, hirmu ja külma, ta vajab oma kodu nagu inimene. Inimese ja looma suhtes on inimene tugevam pool. Temal lasub suur vastutus ja ta peab oma lemmikloom hoidma.

Oleme tihti kuulnud, et kassi toit on piim ja kala, et kassid peavad sööma kõike. Arvatakse, et õues käivat kassi ei ole vaja toita, sest kass toidab ennast ise; kass on tark loom, ta ei söö mürgiseid aineid ja ravib lakkudes ise oma haavu; kass oskab alati koju tulla ning ei karda ega tunne külma. Paljud inimesed usuvad, et emasel kassil peavad olema vähemalt ühed pojad. Levinud on arusaam, et steriliseeritud või kastreeritud kass ei püüa hiiri, läheb paksuks ja laisaks ning jääb loiuks. Usutakse, et kass maandub alati õnnelikult ja tervena jalgadele ning hoiab tasakaalu vurrudega. On isegi öeldud, et kass ei nakatu marutaudi ning toakassi ei ohusta viirused ega parasiidid. Öeldakse, et kassil on üheksa elu, teda peetakse visa hingega loomaks, kes alati ise hakkama saab. Ometi ei vasta need väited tõele, tegemist on pelgalt eelarvamustega.

Lehmapiim ei ole täiskasvanud kassile tingimata vajalik, ka kodukassi eellastel ei olnud täiskasvanuna võimalik piimast toituda. Paljudel kassidel võib piim põhjustada kõhulahtisust. Kindlasti ei tohi asendada vett piimaga, kassile ei ole piim mitte jook, vaid söök. Looduses ei olnud kassi esivanematel võimalik ainult kalast toituda, kass on siiski lihasööja ning kala ei tohiks talle anda tihedamini kui 1–2 korda nädalas. Kala sisaldab rohkesti mineraale ning ainult kala süües võib kass haigestuda neeru- ja kuseteede

haigustesse. Kindlasti ei rahulda piima- ja kaladieet kiisu organismi kõiki vajadusi. Kass nagu iga teine elusolend vajab värsket ja kvaliteetset toitu. Näljaga sööb ka inimene kõike, ise küsimus on, kas see on tervislik. Tänaval ja õues iseenese hooleks jäetud kass elab ligikaudu viieaastaseks, koduse, hästi hoolitsetud lemmikloomana võib kass elada 15–20 aastat. Selleks, et saada vajalik kogus kaloreid, peab kass püüdma ja sööma päevas keskmiselt kümme hiirt. Tavaliselt ei piisa püütud jahisaagist kassi energivajaduse rahuldamiseks. Ka peamiselt õues elav kass vajab korralikku toitumist. Kodutoitu võib kassile anda, kui toit on valmistatud lemmiku vajadusi arvestades. Tema toiduks sobivad hästi maitseaineteta keedetud (või toores) linnu- ja loomaliha, siseelundid ning kala. Kui toidate kassi ainult kodutoiduga, peate andma talle kindlasti vitamiine ja mineraale. Õigete preparaatide valikul pidage nõu veterinaariga. Loomale sobiva kvaliteetse valmistoidu valimisel konsulteerige loomaarstiga. Hea ja kvaliteetne valmistoit sisaldab kassile vajalikke toitaineid, mineraale ja vitamiine. Pidage nõu loomaarstiga, kui muudate oma kassi toitmist.

Lemmiku kodutoiduks ei sobi inimese toidu ülejäägid, mitte mingil juhul ei tohi kassile anda inimese toidulaualt üle jäänud riknenud sööki. Kassile ei ole tervislikud soolased, vürtsitatud, suitsutatud ja praetud toidud. Mitmed inimesele mõeldud toiduained võivad olla kassi tervisele tõsiselt ohtlikud. Näiteks sibul, küüslauk ja murulauk vähendavad tema veres punaliblede hulka ning looma organism võib jääda hapnikuvaegusesse. Sellepärast ei tohi kassile anda toite, mille valmistamisel on neid kasutatud. Samuti ei tohi sibulat ja küüslauku kasutada oma lemmiku haiguste ja parasiitide raviks. Kass ei tohi süüa šokolaadi. See erutab kesknärvisüsteemi, kiirendab südame tööd, põhjustab oksendamist ja kõhulahtisust. Kassile on oht-

likud sibulapulber, alkohoolsed joogid, pärm, kohv, tee, sool, pipar ja hallitanud toit. Siinne loetelu ei ole täielik.

Väga ohtlikud on mitmesugused taimed, näiteks jõulutähk, alpikann, flamingolill, paradiisilinnulill, kalaadium, alokaasia, difenbahhia, filodendron, kannatuslill, bambus, kolmevöödiline havisaba, palmlehtikud, ogaline lantaan, begoonia, kalla, oleander, asalea, hobukastan, sörmkübar, maikelluke, harilik kikkapuu, küüvits, harilik kuldvihm, jugapuu ja kivijugapuu, jasmiin, liguster, käoking, tuliastel, rododendron, lumeroos, rabarber, liilia, päevaliilia, sibulililled (nartsiss, hüatsint jt), loorberkirsipuu, harilik robiiinia, riitsinus, inglitrompet, ogaõun, füüsal, lehtertapp, väike igihali, iileks, kuslapuu, luuderohi, kannu, heliotroop, ahtalehine põdrakanep, näsiniin, aed-varesjalg, hortensia ja harilik ristirohi.

Eluhtlikud on kemikaalid, seahulgas kogu kodukeemia. Tuntud mürk on antifriis. Kahjuks meeldib kassile selle maitse ja ta võib seda juua, tagajärjeks on surmav mürgistus. Kindlasti tuleb vältida kokkupuuteid taimekaitsevahendite ja rotimürgiga. Nõudepesuvahendid kahjustavad looma suu limaskestast. Kassile ei tohi anda aspiriini, parasetamooli, ibuprofeeni, diklofenakki, südamerohutisid ning köha- ja külmetusvastaseid ravimeid, sest lemmikloomad on väikesed ning nende organismis toimuvad biokeemilised protsessid erinevad inimeste omadest. Inimestele mõeldud ravimid, tabletid ja salvid võivad kassi tervist kahjustada ka väikeses koguses. Kassile ei tohi anda omal käel koerale või mõnele teisele loomale mõeldud ravimeid, talle ei sobi tõrva sisaldavad salvid, näiteks Višneviski salv. Esmaabi korras tuleb haava puhastada lahja kaaliumpermanganaadi või kloorheksidiini lahusega, mitte viina ega piiritusega. Kass ei ravi lakkudes ise oma haavu, pigem võib